

▲ Het ASM-terrein vanuit de lucht op 14 november 1978.

FOTO: FOTOGRAAF GEMEENTEARCHIEF ARNHEM, GELDERS ARCHIEF NR. 1583 - 7978, CC0 1.0 LICENTIE).

Scheepswerf ASM

In de rubriek 'Arnhem voor eeuwig' beschrijft Peter Bloemendaal, oud-journalist van de *Arnhemsche Courant*, aan de hand van een oude foto het leven in Arnhem in vroeger dagen.

Arnhem heeft door de jaren heen diverse grote bedrijven gekend waar veel Arnhemmers hun boterham verdienen. Een van die bedrijven was de Arnhemsche Scheepsbouw Maatschappij (ASM). Tot 1979: de werf moest toen sluiten wegens algehele malaise in de scheepsbouw.

De ASM werd in 1889 door J.J. Prins opgericht onder de naam Arnhemsche Stoomsleephelling Maatschappij. Op 17 augustus 1889 begonnen de werkzaamheden met 8 werknemers in een kleine draaierij en een smederij, waar vooral ketelreparaties werden uitgevoerd. De hoofdactiviteit bestond uit de vervaardiging van scheepsmachines. In de kleine fabriekshaven lag een langshelling en er stond een kraan die schepen met een gewicht tot 10.000 kilo kon hijsen.

Al na een jaar werd de ketelmakerij vergroot en werd een kraan met een vermogen van 30.000 kilo geplaatst. In 1909 werd de fabriekshaven vergroot, waardoor steeds grotere schepen konden worden gebouwd. De werf telde in 1900 maar liefst 330 werknemers. De ASM was de tweede grote werkgever in de periode voor de Tweede Wereldoorlog. Alleen de ENKA had meer werknemers in dienst.

De algemene scheepsbouwcrisis in de jaren '70 van de vorige eeuw trof de scheepswerf zwaar. Ook de ongunstige ligging verlandinwaarts verzwakte de positie van de ASM. Door de sterk wisselende waterstanden van de Rijn kon de werf geen schepen met een grote diepgang bouwen waar nog wel vraag naar was. Uiteindelijk ging de werf in 1979 op slot.

Beroemd werd de ASM door de bouw van de Henry Dunant II, het ziekenhuisschip, gebouwd in opdracht van het Nederlandse Rode Kruis. Het schip heet tegenwoordig Viola en wordt door een rederij gebruikt voor vaarvakanties voor mindervaliden in Nederland en Duitsland.

Op het werfterrein in de Stadsblokken zijn na de sluiting uiteindelijk alle gebouwen, loodsen en kranen gesloopt.

Oud-ASM personeelsleden richtten in 1979 De Helling op, in samenwerking met het werklozenproject TAAK. Doel: de scheepstechniek voor het nageslacht bewaren. De werkplaats voor hobbyisten, vakmensen en kunstenaars bestaat nog steeds en is gevestigd aan de Rozenstraat in de wijk Heijenoord.